

Vandringsturer omkring Sollerön

Människan har alltid varit på vandring, skillnaden mellan förr och nu är till största delen att idag vandrar vi mestadels för nöjes skull. Vi njuter av naturens skönhet och känslan av att röra på oss och vi blir glädjande nog fler och fler medan våra förfäder i huvudsak vandrade för sitt uppehälles skull.

Vid en tillbakablick på vandringar på Sollerön och dess närhet går kanske de första tecknen tillbaka till pilgrimstiden vid 1000-talet. Dessa speciella vandringar gjordes i huvudsak av pilgrimer och munkar och företogs från Mälardalen genom bland annat Solleröskogen och vidare upp till vandringens mål Nidarosdomen, domkyrkan i Trondheim i Norge.

Förflyttar vi oss tankemässigt några hundratal år framåt i tiden så är det då som vårt fäbodbruk tar sin början, vilket betydde långa och många gånger mödosamma vandringar, med både barn och djur upp till hemfäboden och senare under sommaren till långfäboden. Vem har inte någon gång beundrat Karl Lärkas fina bildskildringar av livet på väg till eller vid fäboden?

Vid samma tid blev det även nödvändigt för många att ge sig ut på de långa ar-

betsvandringarna från hemorten ner till Stockholm för att på så sätt bidra till familjens försörjning. Från byarna samlades vandrarna i Mora, där de sedan följde de då befintliga vägarna, allt eftersom anslöt sig nya vandrare längs sträckan Mora till huvudstaden. Dessa vandringar gjordes i regel på våren, många gav sig även av hemåt för att hjälpa till med skörden och gick sedan tillbaka till Stockholm igen.

Varför dessa tillbakablickar? Jo, vi som gärna vandrar för hälsa och njutning har idag möjlighet att följa i dessa våra förfäders fotspår. Det finns en hel del vandringsleder i vår nära omgivning som går tillbaka till just dessa århundraden.

Romboleden kallas den pilgrimsled som idag, nästan 1000 år senare (vilken svindlande tanke) passerar genom Solleröskogen. Leden är i sin helhet drygt 100 mil, och den kommer från Västerdalarna in i södra Leksand vid Ljusbodarnas fäbod och slingrar sig vidare över Siljansnäs och vidare upp till Solleröåsen. Leden har här samma sträckning som Siljansleden och fortsätter över Mångberg, Mali Bambo, Siljansfors och över Älvdalen till slutmålet Trondheim. Den tar oss genom fina omgivningar stundom milsvid utsikt över Siljan genom mäktig granskog och stilla fridsamma fäboddar. Så varför inte vandra längs vår egen pilgrimsled istället för den berömda vandringen i Spanien. Eller du som vandrar mot Santiago de Compostela, berätta för medvandrarerna om vår egen Romboled.

Siljansleden finns både som vandringsled och cykelled, med cykel trampas det genom själva Sollerön. Vandringsleden passerar genom Solleröskogen och är i sin helhet ca 34 mil och går runt hela Siljansbygden. Den bjuder på branta stigar upp till utsiktspunkter runt sjöarna, svänger ner till fina badplatser förbi små stilla tjärnar och naturligtvis genom stora mäktiga skogar och även myrmarker. Precis som längs Romboleden är det bästa att vandra någon etapp åt gången och kolla upp möjlighet att ta bussen till en startpunkt och från en annan hållplats tillbaka igen efter någon eller några njutningsfulla dagar längs vandringsleden.

Fäbodturer går det att göra på många ställen, dels längs ovanstående leder dels med en karta i hand på eget bevåg kolla upp en tur med hjälp av

det stora vägnät som finns. Varför inte ta bussen till Gesunda och därifrån följa Siljansleden till Mångberg och vidare längs leden över Borrberg, Rossberg, Mali Bambo och fram till Siljansfors. Gör gärna en liten tur längs några av deras fina vandringsleder, besök skogsmuseet eller tag en kopp kaffe i serveringen! Sedan med bussen hem igen efter en fin dags vandring.

Dalkarlsvägen är benämningen på den långa vandringsleden som tog våra förfäder på sina arbetsvandringar. Den startar i Mora centrum och tar dig vidare ner till Stockholm. Den kan visserligen vändras enskilt, men jag skulle rekommendera dig att passa på när dess förening genomför en storvandring. Då finns all service med mat, övernattnig och transport av packning. Du kan även välja vilken eller vilka sträckor du önskar gå. Varför inte börja med sträckan Mora-Rättvik, en fin 2-dagars vandring med övernattnig i Tammeråsen. Hela leden är i sin helhet uppdelad i 12 etapper.

Europaled 1 är en i sammanhanget exklusiv led eftersom den startar i södra Italien och slutar i Grövelsjön, så vi boende i området kan sträcka på oss lite extra för denna ynnest. Leden kommer söderifrån in över Sångberget till Ljusbodarnas fäbodan i Leksand, här följer den till en början Pilgrimsleden och senare Siljansleden genom Solleröskogen och ansluter till Vasaloppsleden i Hökberg och går över Sälen fram till slutmålet.

En liten tanke smyger sig på, hur många språk talas egentligen under en vandringssäsong ute i våra skogsmarker? Det kanske är dags att ge sig ut på vandring och få en fläkt av Europa på samma gång.

Till de nyare vandringslederna hör **Kulturstigen**, en kortare led som startar på öns hembygdsgård och tar dig förbi många historiska och vackra platser. På Sollerön har två vikingatida gravfält hittats och Kulturstigen låter dig känna de historiska vingslagen dels genom själva landskapet dels genom informationstavlor vilka bland annat berättar om livet på vikingatiden, om offerkällan och om den gamla bebyggelsen. Delar av leden är även handikappanpassad.

Sollerön Runt hör även den till de nyare lederna. Förslagsvis startar du vid Ångbåtsbryggan och tar dig runt hela ön. Till en början längs stränderna ner till öns sydligaste del och baden vid Bäcksta och Revnäs, innan du senare når Kulåra. Via Söderviken kommer du så fram till den stora campingen vid Levsnäs och fortsätter genom skogen mot Utanmyra och tillbaka till starten vid bryggan. Som du förstår finns det idel fina platser för bad och picknick.

Vandring är en del av vår historia när det gäller folks rörelser genom åren. Det ger också en annorlunda dimension åt dagens vandringsturer när vi följer någon av dessa äldre leder. Bara känslan att vi trampar i samma fotspår flera hundra år senare känns på något sätt högtidligt.

Vi kan njuta av naturen och omgivningarna där vi går. Plocka gärna ner något extra gott i ryggsäcken, det kommer att smaka bra när du rastar vid en fin glänta. Så passa på och lägg in en vandringdag eller två i agendan och lär känna de historiska vingslagen längs någon av lederna på Solleröskogen eller tag en heldag med vandring runt ön och njut av dagen.

För dig som vill veta mera om möjligheten att vandra i dessa omgivningar finns boken ”Vandringsturer i Siljansbygden”. Boken berättar om bygden ur en vandrars perspektiv och bjuder på ett mycket varierande utbud av upplevelser.

Förutom de stora vandringslederna kan du förslagsvis stifta bekantskap med gamla gruvområden, rena bergsvandringar, lära känna Orsa Finnmark, följa bäckens spelande vatten genom härlig grönska eller varför inte uppleva en kyrkstig.

Lycka till på turerna!

Text och foto Iréne Haltiner